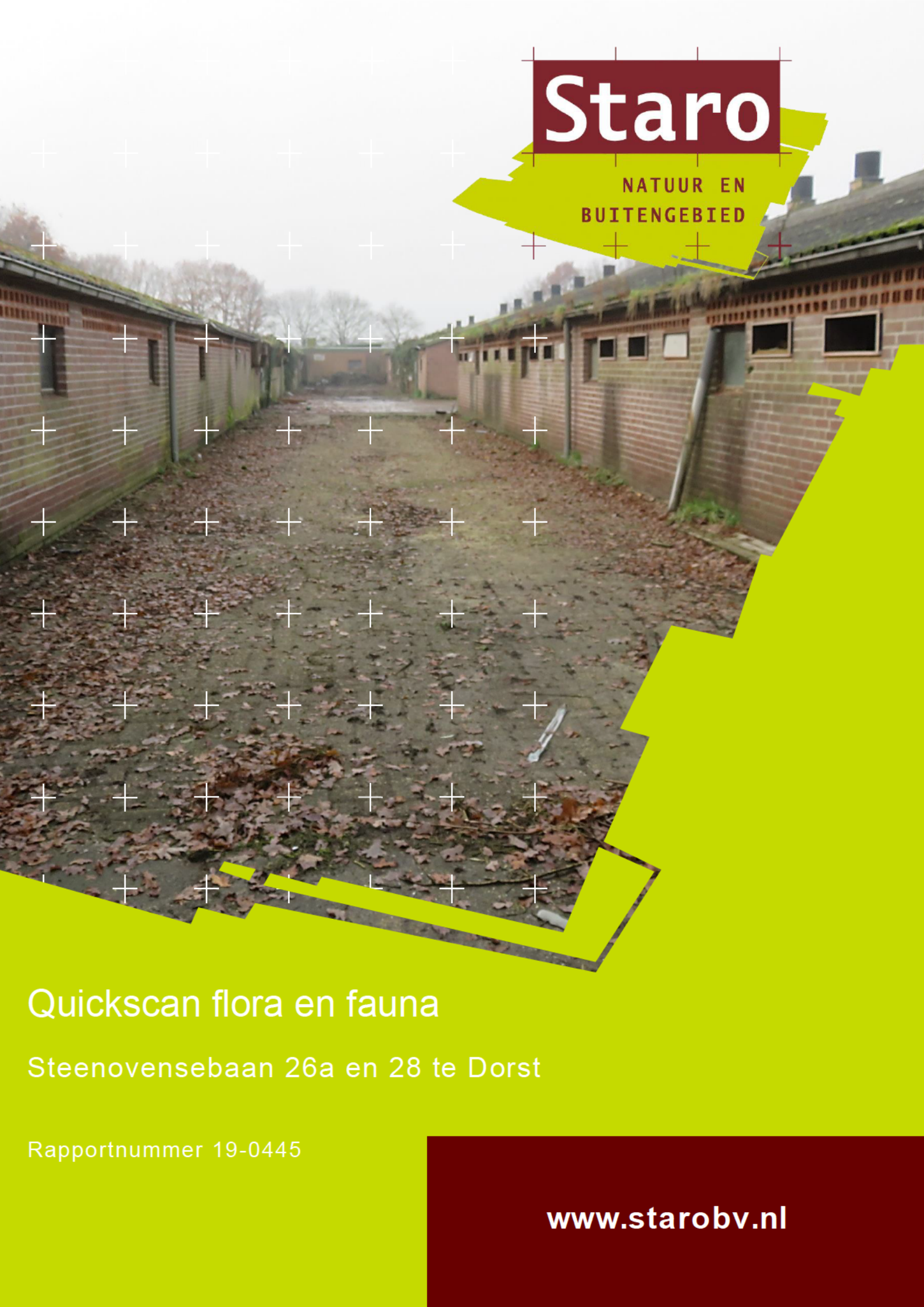

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Steenovensebaan 26a en 28 te Dorst

Rapportnummer 19-0445

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Steenovensebaan 26a en 28 te Dorst

Januari 2020

Rapportnummer: P19-0445

Opdrachtgever: Bureau Verkuylen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: XXXXXXXXXX

Auteur: XXXXXXXXXX

Kwaliteitscontrole: XXXXXXXXXX

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode.....	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden.....	10
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora.....	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Kevers en weekdieren	12
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Amfibieën en reptielen	13
4.2.6	Vogels.....	15
4.2.7	Zoogdieren.....	16
5	Conclusies	18
5.1	Beschermde gebieden.....	18
5.2	Beschermde soorten	18
5.3	Advies en aanbevelingen	20
5.4	Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen	20
	Geraadpleegde bronnen	22

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
-----------	---------------------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens het varkensbedrijf op de locatie Steenovensebaan 26a en 28 te Dorst te beëindigen. De stallen worden gesloopt en hiervoor in de plaats worden vijf ruimte-voor-ruimte-woningen gebouwd. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke

noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Steenovensebaan 26a en 28 te Dorst. Het plangebied ligt in agrarisch gebied ten noorden van de Leemputten en ten noorden van de bebouwde kom van Dorst. In het plangebied zijn twee woonhuizen met tuin en opslagruimten, een weide, zes stallen, verharding, bomenrijen en struiken/hagen aanwezig.

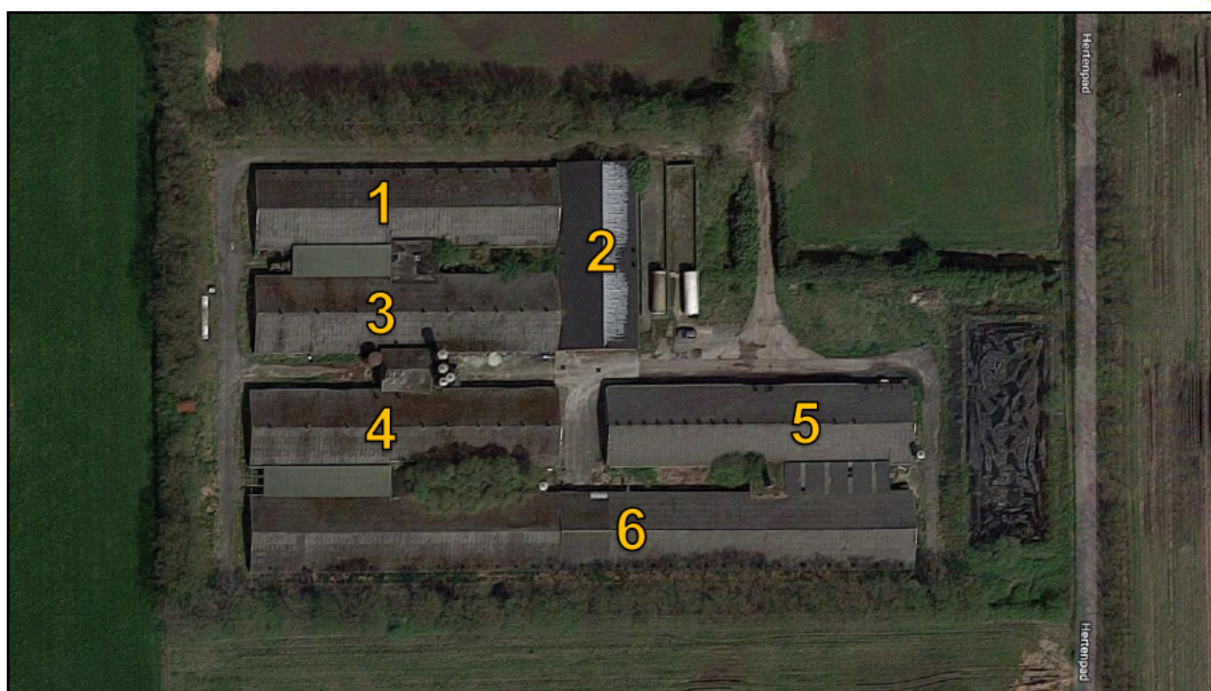
De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. In figuur 3 zijn de stallen genummerd. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Figuur 3. Stallen genummerd (bron: Google Maps)

Foto 1. Westzijde van stal 1

Foto 2. Noordzijde van stal 5

Foto 3. Zuidzijde van stal 6 en bomenrij

Foto 4. Overkapping tussen stal 5 en 6

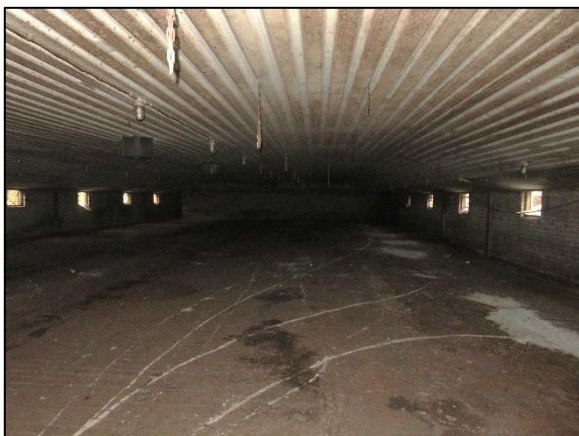

Foto 5. Binnenkant van stal 4

Foto 6. Opslag naast stal 5 en 6

Foto 7. Takkenhoop ten noorden van stal 5

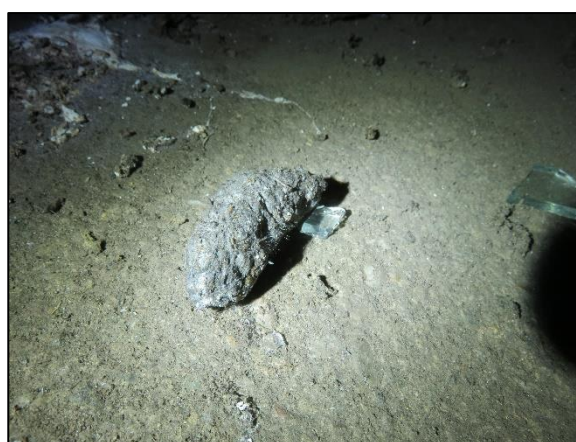

Foto 8. Braakbal en poepsporen in stal 5

Foto 9. Braakballen en poepsporen in stal 1

Foto 10. Schuur die gesloopt zal worden bij huisnummer 28

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens het varkensbedrijf op de locatie Steenovensebaan 26a en 28 te Dorst te beëindigen. De zes stallen worden gesloopt en hiervoor in de plaats worden vijf ruimte-voor-ruimte-woningen gebouwd, zoals is weergegeven in figuur 3. Ook zal bij woning 28 een schuur worden gesloopt.

Figuur 3. Voorgenomen plannen Steenovensebaan 26a en 28 (bron: Bureau Verkuylen)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

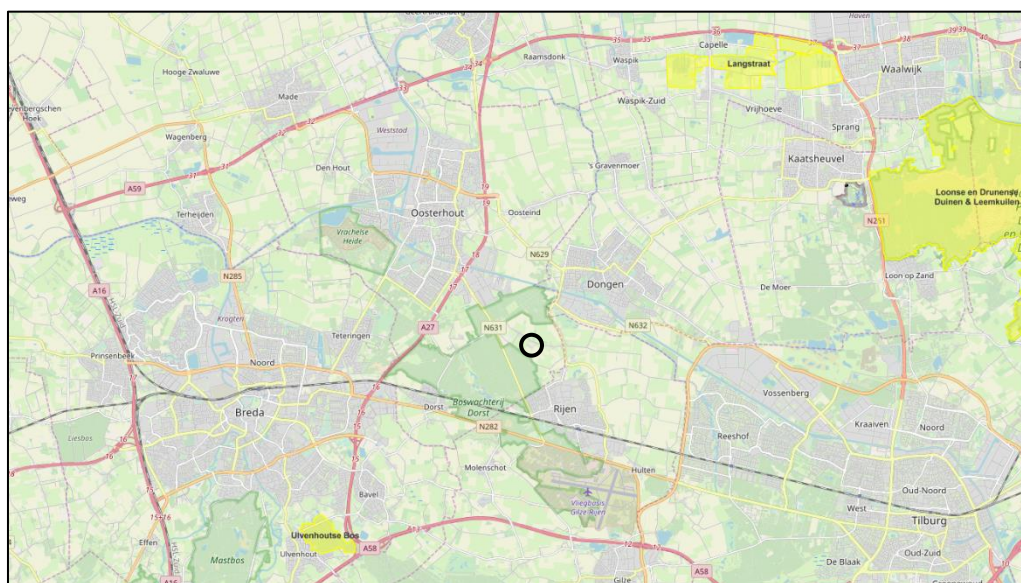
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 5 december 2019 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: lichte mist, droog, windkracht 3 en circa 4 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 8,3 kilometer afstand ten zuidwesten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos. Ten noordwesten en ten westen van het plangebied liggen Langstraat (9,1 km) en Loonse en Drunense Duinen (11,4 km).

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (geel) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

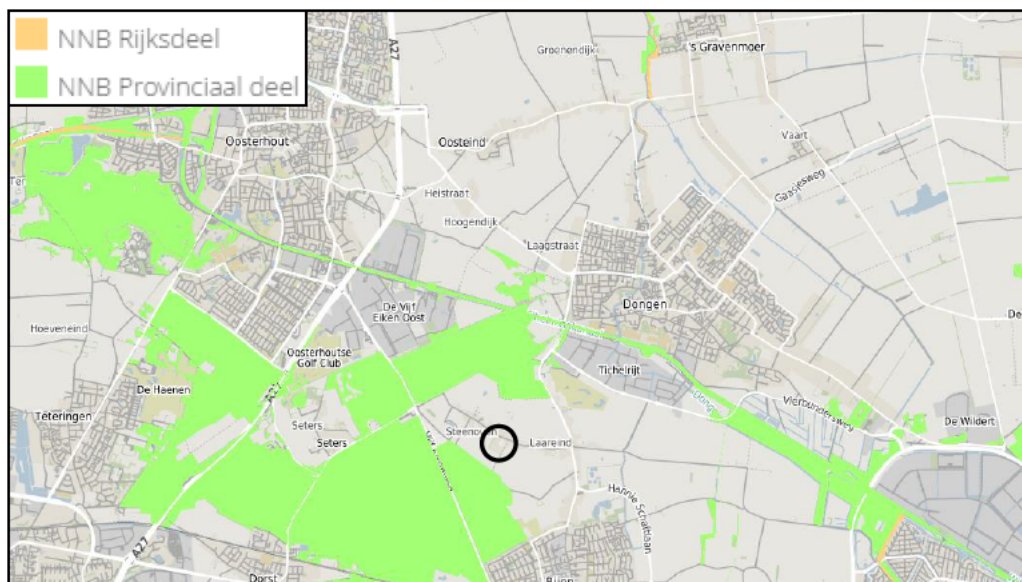
Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied en de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Ook een negatief effect door stikstof-emissie als gevolg van de voorgenomen plannen is vanwege de grote afstand tot Natura 2000-gebieden en de aard van de plannen redelijkerwijs uit te sluiten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Noord-Brabant bestaande uit het rijksdeel en het provinciaal deel) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Natuurbeheerplan op de website van provincie Noord-Brabant, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNN. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het provinciaal deel ligt op circa 220 meter ten zuiden van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het rijksdeel ligt op circa 5,4 kilometer ten noorden van het plangebied. De ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het NNN
(bron: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNN. Aangezien wordt gestopt met varkenshouderij en daarvoor woningen worden gebouwd, is een positief effect te verwachten van de voorgenomen plannen ten aanzien van vervuilende uitstoot. Het is uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de kernkwaliteiten van het NNN.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (8,3 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. De voorgenomen plannen hebben door vermindering in vervuilende uitstoot een positief effect op de kernkwaliteiten van het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied kartuizer anjer, kluwenklokje, knolspirea (alle §3.3 Wnb) en drijvende waterweegbree (§3.2 Wnb) zijn waargenomen.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat voor deze en andere beschermde plantensoorten geschikte habitats ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Volgens gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vlindersoorten zijn waargenomen.

In het plangebied ontbreken het geschikte habitat en de geschikte waardplanten voor beschermde vlinders. Hiermee is ook het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied gevlekte witsnuitlibel is waargenomen (§3.2 Wnb). Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied is bosbeekjuffer waargenomen.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daarmee ontbreekt het dus aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.

De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het

plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.

De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten zijn waargenomen.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb), boomkikker, kamsalamander en poelkikker (alle §3.2 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied is ook vinpootsalamander waargenomen (§3.3 Wnb).

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daarmee ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Het plangebied is mogelijk wel geschikt als land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten. Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen zich verschuilen tussen de struiken/hagen, in de tuinen en ingegraven in de grond. Ook in de stallen kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn van bovengenoemde soorten.

Voor de meer zeldzame en kritische soorten boomkikker, kamsalamander, poelkikker en vinpootsalamander, is het plangebied ongeschikt als land- en overwinteringshabitat. Het gebied de Leemputten is voor deze soorten geschikt, het biedt voortplantingswater en land- en overwinteringshabitat.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied levendbarende hagedis is waargenomen (§3.3 Wnb) zijn waargenomen.

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor deze en andere reptielen. Het gebied de Leemputten biedt voor deze soort geschikt habitat. Het voorkomen van beschermde reptielensoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van struiken/hagen en bij graafwerkzaamheden kan het land- en overwinteringshabitat van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en Alpenwatersalamander worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond. De voorgenomen plannen wijzen erop dat de struiken/hagen en tuinen behouden zullen blijven, zie figuur 3. De opslag, foto 6, zal wel verwijderd worden, hier zijn geschikte verblijfplaatsen van amfibieën aanwezig.

Voor de amfibiesoorten die zich verschuilen in de stallen heeft het slopen een negatief effect.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.3. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet. Onder de Wet Natuurbescherming mag voor Alpenwatersalamander gebruik worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. In dit geval dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland. Voor het zorgvuldig handelen dient de volgende periode en werkwijze te worden gehanteerd:

- + Het uitvoeren van graafwerkzaamheden en het slopen van stallen waar Alpenwatersalamander verscholen kan zitten, vindt plaats buiten de overwinteringsperiode van deze soort. Dit betekent dat deze werkzaamheden mogen worden uitgevoerd in de periode half april tot half oktober.

4.2.6 Vogels

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw (alle §3.1 Wnb).

Het plangebied kan gebruikt worden als foerageergebied door vogels. In het plangebied is nestgelegenheid aanwezig in bomen en struiken/hagen voor vogels met en zonder jaarrond beschermd nest. In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen in bomen of in de stallen.

Voor gebouwbewonende soorten uilen en huismus zijn de stallen geschikt. In twee stallen zijn braakballen en poepsporen van uilen gevonden. Door de vele openingen (vensters zonder glas, opengebroken muren en deuropeningen) kunnen steenuilen en kerkuilen naar binnen vliegen om te rusten. Er zijn tijdens het veldbezoek geen uilennesten aangetroffen in de stallen. Voor huismus kunnen de stallen ook geschikt zijn. Door de openingen kunnen huismussen naar binnen vliegen om een nest te maken, de dakgoten kunnen ook geschikt zijn. Voor gierzwaluw zijn de stallen te laag om uit te vliegen, en dus zijn in de stallen geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig voor gierzwaluw.

Effectbeoordeling

Bij het snoeien of kappen van bomen en struiken/hagen kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

Bij het slopen van de stallen gaan mogelijke rustplaatsen van kerk- en/of steenuilen verloren en mogelijk ook nesten van huismus. Deze zijn jaarrond beschermd en vernietiging heeft een overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg.

Mitigerende maatregelen

Het snoeien of kappen van bomen en struiken/hagen (indien nodig) moet worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

Nader onderzoek is noodzakelijk naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen, rustplaatsen en nesten van huismussen, kerkuilen en steenuilen. Indien een of meerdere van deze soorten aanwezig zijn, is het noodzakelijk voorafgaand aan de sloop een ontheffing van de Wet natuurbescherming te verkrijgen.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de bredere omgeving van het plangebied.

Door de vele openingen in de stallen zijn voor verschillende vleermuissoorten geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Het plangebied is daarnaast geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De bomenrijen langs het Hertepad en langs de Steenovensebaan kunnen door vleermuizen gebruikt worden als vliegroute.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene (spits)muizen, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, vos en wezel (alle §3.3 Wnb). Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied zijn bunzing, steenmarter (beide §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb) waargenomen. Op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied zijn boommarter, damhert en das waargenomen (alle §3.3 Wnb).

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor algemene (spits)muizen, egel en konijn. Van muizen en egels kunnen in het plangebied verblijfplaatsen aanwezig zijn, zowel in de struiken/hagen en holen in de grond als in de stallen.

Wezel, bunzing en steenmarter kunnen verblijven in stallen. Tijdens het veldbezoek zijn van deze soorten geen sporen aangetroffen. Door het grote oppervlak van de stallen, is het gebruik van de stallen door marters echter niet uit te sluiten.

Eekhoorn, haas, ree en vos kunnen voorkomen in de omgeving van het plangebied en incidenteel het plangebied doorkruisen. Het plangebied zelf biedt voor deze soorten matig geschikt leefgebied. Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor bever, boommarter, damhert en das.

Effectbeoordeling

Door de geplande werkzaamheden wordt het plangebied voor vleermuizen waarschijnlijk meer geschikt als foerageergebied doordat er meer 'groen' en minder verharding gerealiseerd wordt. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op de bomenrijen ten oosten en noorden van het plangebied. Mogelijke vliegroutes blijven dus behouden. Bij het slopen van de stallen gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen betekent een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Bij het verwijderen van struiken/hagen en bij graafwerkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene (spits)muizen en egels worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond. Echter, de voorgenomen plannen, figuur 3, wijzen erop dat de struiken/hagen behouden zullen blijven.

Bij het slopen van de stallen kunnen verblijfplaatsen van algemene (spits)muizen, egel, bunzing, steenmarter en wezel worden vernietigd en individuen worden verstoord.

De werkzaamheden hebben mogelijk een positief effect op de soorten die het plangebied incidenteel doorkruisen. Dit komt doordat meer 'groen' en minder verharding gerealiseerd zal worden.

Mitigerende maatregelen

Het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Nader onderzoek is nodig om te kunnen aantonen dat verblijfplaatsen aan- of afwezig zijn. Indien verblijfplaatsen afwezig zijn kunnen de gebouwen worden gesloopt. Indien verblijfplaatsen aanwezig zijn, dient voor de sloop van de gebouwen een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen.

Voor algemene (spits)muizen en egel geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.3. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor bunzing, steenmarter en wezel geldt deze vrijstelling niet. De stallen kunnen worden gesloopt indien met nader onderzoek is aangetoond dat de stallen niet in gebruik zijn als verblijfplaats door marters. Als uit nader onderzoek blijkt dat de stallen wel worden gebruikt door marters dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen, tevens dienen mitigerende maatregelen genomen te worden.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (8,3 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

De voorgenomen plannen hebben door vermindering in vervuilende uitstoot een positief effect op de kernkwaliteiten van het NNN.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, reptielen en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.3 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Vogels kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied en in de bomen en struiken is nestgelegenheid aanwezig. Daarnaast kunnen kerk- en steenuil en huismus de stallen gebruiken als verblijfplaats of nestplaats. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op foerageergebied van vogels, ook blijven de bomen en hagen behouden. Indien snoeien of kappen toch noodzakelijk is, dient dit te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels en wanneer geen broedgeval aanwezig is.

Indien verblijfplaatsen van uilen en/of nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn, heeft sloop van de stallen tot gevolg dat deze worden vernietigd. Dit betekent een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voorafgaand aan de sloop van de stallen is nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van uilen en naar nestplaatsen van huismus.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Vleermuizen kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied, en de bomen en hagen om het plangebied heen kunnen dienen als vliegroute. De stallen kunnen door verschillende soorten vleermuizen worden gebruikt als verblijfplaats. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. Uit de plannen blijkt dat de bomen en hagen behouden blijven, dus eventuele vliegroutes blijven ook intact.

Indien verblijfplaatsen van vleermuizen in de stallen aanwezig zijn, heeft sloop tot gevolg dat deze worden vernietigd. Dit betekent een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voorafgaand aan het slopen van de stallen is nader onderzoek noodzakelijk naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Amfibieën, muizen, egels en marters kunnen verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Ze kunnen zich verschuilen tussen de hagen, in de tuinen, onder afgefallen blad, ingegraven in de grond en in de stallen. Voor muizen, egel en de te verwachten amfibieën (behalve Alpenwatersalamander) geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat voor het verstoren van deze soorten geen ontheffing nodig is. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht. Zo kan bij het slopen van de stallen in één richting worden gewerkt, zo kunnen eventueel aanwezige dieren vluchten.

Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet, en dient te worden gewerkt volgens een gedragscode. Het uitvoeren van graafwerkzaamheden en het slopen van stallen waar Alpenwatersalamander verscholen kan zitten dient te worden uitgevoerd tussen 15 april en 15 oktober.

Voor bunzing, steenmarter en wezel geldt de vrijstelling ook niet. De stallen kunnen worden gesloopt indien uit nader onderzoek blijkt dat marters geen gebruikmaken van de stallen. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat de stallen wel worden gebruikt dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen en dienen mitigerende maatregelen genomen te worden.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegen-heden	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Kerkuil en steenuil	§3.1 Wnb (nest wel jaarrond beschermd)	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar het gebruik van de stallen door uilen
Huismus	§3.1 Wnb (nest wel jaarrond beschermd)	Nestplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar het gebruik van de stallen door huismus
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in stallen
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Vliegroute	Nee	Nee	-

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Alpenwater-salamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Graafwerkzaamheden en slopen uitvoeren tussen 15 april en 15 oktober
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Algemene (spits)muis en egels	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Bunzing, steenmarter en wezel	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van marters in stallen

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen en nestplaatsen van vleermuisen, kerkuil, steenuil, huismus en marters wordt uitgevoerd voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden
2. Het kappen en snoeien van bomen en struiken wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen en wanneer geen broedgeval aanwezig is
3. Bij graafwerkzaamheden en slopen op locaties waar Alpenwatersalamander verborgen kan zitten wordt gewerkt buiten de overwinteringsperiode. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd tussen 15 april en 15 oktober

5.4 Gevolgen voor (het tijdspad van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

- + Vleermuisonderzoek middels meerdere onderzoeksronden verdeeld over de periode half mei tot en met eind september
- + Steenuil- en kerkuilonderzoek in de periode van februari tot en met april
- + Huismusonderzoek in de periode van april tot en met 20 juni
- + Marteronderzoek kan jaarrond worden uitgevoerd

Ontheffing Wet natuurbescherming

- + Indien verblijfplaatsen en/of nestplaatsen van één of meerdere van bovengenoemde soorten aanwezig zijn in één of meerdere van de stallen moet

voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd bij provincie Noord-Brabant.

- + De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. De gemeente of Omgevingsdienst heeft 26 weken nodig om uw vergunning in orde te maken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingestuurd. Als u niet alle gevraagde informatie bij uw aanvraag meestuurt, duurt de afhandeling langer.
- + Voor het aanvragen van een ontheffing dient een mitigatieplan/activiteitenplan te worden opgesteld ten behoeve van de verblijfplaatsen van de beschermde soort(en).
- + Daarnaast dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen indien noodzakelijk.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 6-12-2019
- + Natuurbeheerplan provincie Noord-Brabant, <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>, 6-12-2019
- + NDFF - quickscanhulp.nl 06-12-2019 12:18:05
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen

van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.